

DOI 10.36074/logos-04.04.2025.073

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ТА ЛІКУВАННЯ ГОСТРИХ РЕСПІРАТОРНИХ ВІРУСНИХ ІНФЕКЦІЙ У ВАГІТНИХ

Юрко Катерина Володимирівна¹, Неменко Валерій Олександрович²,
Соломенник Ганна Олегівна³

1. д-р.мед.наук, професор,

зав. кафедри інфекційних хвороб, дитячих інфекційних хвороб та фтизіатрії
Харківський національний медичний університет, УКРАЇНА

2. Здобувач вищої освіти III медичного факультету

Харківський національний медичний університет, УКРАЇНА

3. канд.мед.наук,

доцент кафедри інфекційних хвороб, дитячих інфекційних хвороб та фтизіатрії
Харківський національний медичний університет, УКРАЇНА

Гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ) є однією з найпоширеніших причин захворюваності серед населення, особливо в осінньо-зимовий період [1]. Незважаючи на те, що вони характеризуються здебільшого легким, сприятливим перебігом, існують певні категорії населення, в яких ці захворювання можуть призводити до тяжких наслідків [2]. До групи підвищеного ризику як щодо сприйнятливості до інфекції, так і щодо ймовірності виникнення ускладнень, належать вагітні жінки [3]. Це зумовлено фізіологічними змінами в імунній системі, які відбуваються під час вагітності [4]. Відомо, що ГРВІ може ускладнювати перебіг вагітності, впливати на плід та перебіг пологів [5]. До того ж, враховуючи необхідність зниження медикаментозного навантаження на вагітну, вибір методів лікування є вельми обмеженим і має бути особливо ретельним [6]. Дослідження особливостей перебігу та терапії ГРВІ у вагітних дає змогу підвищити рівень медичної допомоги та знизити ризику для матері та дитини.

Мета роботи – проаналізувати особливості клінічного перебігу ГРВІ в вагітних жінок та сучасні підходи до їхнього лікування.

Матеріали та методи. Було вивчено та систематизовано низку вітчизняних і іноземних літературних джерел з досліджуваної проблеми.

Результати. Клінічна картина ГРВІ у вагітних характеризується більш вираженою інтоксикацією, зокрема значнішим ступенем підвищення

SECTION 26.

SCIENCES MÉDICALES ET SANTÉ PUBLIQUE

температури тіла та загальної слабкості. Окрім стандартних симптомів (ринорея, кашель, біль у горлі), спостерігається схильність до тахікардії, зниження сатурації та загострення гіпоксичних станів, що може мати негативний вплив на плід [2, 3]. Загалом перебіг хвороби є тривалішим [4], із високим ризиком виникнення ускладнень [5], зокрема у вигляді бронхіту, пневмонії, загострення хронічних захворювань, що вже існують [1]. Вважають, що такі особливості зумовлені фізіологічними змінами не лише з боку імунної (необхідна для підтримки вагітності імуносупресія стає тлом, на якому організм жінки менш ефективно реагує на вірусні агенти), а й з боку дихальної та серцево-судинної систем [4, 5].

Основою терапії ГРВІ в вагітних є немедикаментозні методи: ліжковий режим, рясне тепле питво, зволоження повітря та раціональне харчування. Цілковим можливим є застосування фізіологічного розчину для промивання носа, антисептичних розчинів для полоскання горла, інгаляцій на основі парового зволоження [3-5].

Медикаментозна терапія передбачає застосування жарознижувальних (переважно парацетамолу, який визнаний безпечним для вагітних), а також симптоматичних засобів [1, 6]. Серед муколітиків рекомендовано використовувати амброксол та ацетилцистеїн, оскільки вони мають гарний профіль безпеки [3], серед антисептиків для горла – розчини хлоргексидину та мірамістину [6]. Місцеві спреї, що містять натуральні компоненти, такі як морська вода або ефірні олії, можуть полегшувати симптоми без негативного впливу на плід. Важливо уникати препаратів, що містять спиртові розчини або сильні судинозвужувальні компоненти [3, 5, 6]. Переважна більшість етіотропних засобів вагітним протипоказана, тому призначення противірусних препаратів має бути обґрунтованим, а антибактеріальних – із обов'язковим урахуванням профілю їхньої безпеки [1-3]. Слід уникати застосування аспірину, нестероїдних протизапальних засобів, судинозвужувальних крапель системної дії [4-6].

Висновки. ГРВІ є дуже поширеною групою інфекційних захворювань серед населення, виникнення яких у жінки в період вагітності потребує особливої уваги. ГРВІ в вагітних характеризуються більш вираженою інтоксикацією, тривалішим перебігом та підвищеним ризиком виникнення різних ускладнень, а лікування передбачає застосування менш радикальних, максимально безпечних методів медичної допомоги, що не загрожують розвитку плода. Перевагу слід надавати немедикаментозним засобам, а під час лікування ретельно контролювати стан матері й дитини. У будь-якому разі призначення препаратів має базуватися на принципах доказової медицини та безпеки для плода.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Голубовська, О. А., Андрейчин, М. А., Шкурба, А. В., та ін. (2022). Інфекційні хвороби: підручник (4-е вид., переробл. та доповн.). Київ: ВСВ «Медицина». 464 с.
- [2] Козько, В. М., Соломенник, Г. О., Юрко, К. В., та ін. (2019). Інфекційні хвороби: підручник. ВСВ «Медицина». 312 с.
- [3] Малий, В. П., & Копча, В. С. (Ред.). (2020). Грип у вагітних і породіль: навчальний посібник. ФОП Бровін О. В. 96 с.
- [4] Raj, R. S., Bonney, E. A., & Phillippe, M. (2014). Influenza, immune system, and pregnancy. *Reproductive Sciences*, 21(12), 1434–1451. <https://doi.org/10.1177/1933719114537720>
- [5] Mertz, D., Lo, C. K., Lytvyn, L., Ortiz, J. R., & Loeb, M. (2019). Pregnancy as a risk factor for severe influenza infection: An individual participant data meta-analysis. *BMC Infectious Diseases*, 19(1), 683. <https://doi.org/10.1186/s12879-019-4318-3>
- [6] Ткаченко, Р. О., Камінський, В. В., Хоменко, О. Ю., & Камінський, А. В. (2016). Лікування вагітних із тяжким перебігом ГРВІ: Методичні рекомендації. Київ. 28 с.

